

(رای دادن را صلاح ندانستند)

رئیس - پس رأی نمیگیریم - سه فقره لایحه است که وزارت مالیه فرستاده است در باب حقوق متوفیات فقط خوانده میشود و بعد اگر رأی می‌دهید بکمسیون رجوع شود والا در همین جای رأی گرفته شود (ذکاء الملك لوايح را قرائت کرد)

رئیس - چون میدانید کسی که مرحوم شدو حقوق او از پانصد تومان نقد و ده خروار جنس علاوه باشد بموجب قانون باید مجلس شورایملی رأی بدهد این است که وزیر مالیه اینها را پیشنهاد کرده است (در این سه خصوص اینجا رأی میگیریم یا بکمسیون رجوع شود)

وکیل التجار - يك توضیحی می‌خواهم بدهم اگر بکمسیون رجوع می‌شود محتاج نیست همانجا توضیح می‌کنیم و عرض خود را خواهم کرد

افتخار الی اعظمین - چون اذهان ما مسبوق نیست لذا ما نمی‌توانیم رأی بدهیم خوب است بکمسیون رجوع شود و در آنجا تنقیح شود

وزیر زاده - بنده گمان می‌کنم که اگر بکمسیون رجوع شود و در آنجا مذاکره و تصویب شود کافی است

رئیس - آنکمسیون سابق که نمی‌تواند در این باب رسیدگی کند مگر اینکه از طرف مجلس رجوع شود بآن کمسیون که تکلیف خود را بمانند

نواب - سابقاً قرار شد که اینها را سالی یکمرتبه یا دومتربه بمجلس بفرستند بعد از آنکه جمع شد آنوقت خودشان تقاضیات خودشان را یعنی وزارت مالیه خواهند کرد این جا مخالف قانون متوفیات می‌نویسد ولی جهتش را هم می‌نویسد که بعد از تحقیقات معلوم میشود که اینها فقیر هستند

رئیس - اما التفات بفرمائید که اینها از پارسال و پیرارسال مانده است اگر جواب بآنها داده نشود اسباب یأس آنها میشود والا متوفی راهمانطور که فرمودند برما کز لازمه تلگرافاً یا کتباً اظهار میکنند و جواب می‌خواهند اگر آنها را یکسال یا شش ماه بی‌جواب بگذارند اسباب پریشانی و یأس آنها میشود اما اینها از پارسال و پیرارسال است قانون متوفیات هم تصویب کرد وزیر مالیه نیز تحقیقات خودش را کرده جز در يك فقره که گویا نتوانسته است تحقیق بکند و در دو مطلب دیگر رأی خودش را اظهار داشته و این رأی که میدهد موافق قانون است مثلاً کسی که حقوقش دو پست تومان بوده است برای عیال او صد تومان تصویب میکنند چرا برای اینکه نصفش را می‌اندازند و منوط می‌ماند برای مجلس و تصویب وزارت مالیه و برای عیال او سهم دختری میدهد که می‌شود صد تومان و آنکھی و قتیکه از پانصد تومان متجاوز شد منوط می‌ماند برای مجلس و تصویب وزیر مالیه در این دو باب داده است حالا در این باب بهمان کمسیون مجلس رجوع میشود که ملاحظات خود را بنمایند

تقی زاده - آن کمسیون وقتی که اجتماع کردند ملاحظه کردند که این جور ملاحظات را نمی‌توانند قبول کنند برای اینکه آن کمسیون برای بودجه موقتی ادارات معین شده است و فوری است بآخر سال چیزی باقی نمانده با وجود این بعضی از اعضاء نتوانستند در سر کار خودشان حاضر شوند با این کوتاهی روزها مثلاً قرار گذاشته اند یکساعت بعد از ظهر تشکیل شده تا اول مذاکرات

مجلس مشغول باشند با وجود این بنده نمی‌توانم حاضر بشوم روزی سه چهار کاغذ از این قبیل میرسد و این بودجه‌ها همین‌طور می‌مانند (آقای مؤتمن الملك نطقی کردند چون آهسته بود مسموع نشده)

رئیس - سابقاً ارباب جرائد تظلمی کردند بکمسیون عالی در باب زیادی اجرت تلگراف و پست که زیاد است و در آنجا موقتاً قرار شد که يك تخفیفی داده شود تا زمانی که مجلس شورای ملی منعقد شود و آنوقت مجلس هر طور که صلاح داند تصویب کند این است که وزارت پست در این خصوص امروز بمجلس اظهار کرده و رأی خواسته است

(در این موقع ذکاء الملك لایحه وزارت پست را قرائت کردند)

وزیر زاده - چون در ایران هر کسی می‌خواهد ترویج معارف بکند فوراً دچار یک خسارتی میشود بنده عرض می‌کنم در اینجا بارباب جرائد يك تخفیفی داده شود بهتر است

منتصر السلطان - بنده در این خصوص نخواستم عرض کنم که این بکمسیون رجوع شود البته هر طور صلاح است مجلس تصویب خواهد کرد

وکیل التجار - بنده عقیده‌ام این است که رجوع بوزارت معارف شود که هر قدر خود او ملاحظه کند یا کمتر یا بیشتر تخفیف بدهد یا نه **فاتح الملك** - بنده عرض می‌کنم برای ترویج معارف خوب است همانطور که گفته شد بارباب جرائد تخفیفی داده شود

تقی زاده - در اینطور چیزها که بمجلس پیشنهاد میشود عرض کردم که بنده خیلی ملاحظات دارم این کاغذ يك اعلانی است که با ادارات جرائد داده میشود بنده عرض می‌کنم که باید همین مطلب بطور قانونی چاپ شده ۲۴ ساعت قبل از وقت داده شود قرائت نلایه شود بعد رأی گرفته شود

رئیس - بلی همین‌طور است ماهم داخل مذاکرات نمی‌شویم خواستم معلوم بکنم که باید بکمسیون رجوع شود یا خیر حالا بکمسیون رجوع خواهد شد چون دیروز جمعه بود و مطبوعه بسته بود تمام نظامنامه را چاپ نکرده‌اند ولی این قدری که رسیده است امروز قرائت میشود هیچ فرقی نمی‌کند برای اینکه زودتر انجام شود شروع بقرائت این مقدار که حاضر است میشود (در این موقع) شروع بقرائت نظامنامه داخلی شده ۸۱ ماده قرائت شد **رئیس** - بقیه قرائت اول در جلسه آتی خوانده میشود (مجلس سه ربع از شب ختم شد)

جلسه ۱۶

مذاکرات روز یکشنبه ۲۸

ذیقعة الحرام ۱۳۲۷

مجلس دو ساعت ربع کم قبل از غروب منعقد معاضد الملك خلاصه مذاکرات جلسه قبل را قرائت کردند

رئیس - در این خلاصه ملاحظاتی هست

شیخ محمد - اینجا نوشته شده چهار کرور تصویب شده و حال اینکه هنوز تصویب نشده

رئیس - نوشته شده اغلب تصویب کردند (بعد بنا شد از وزارت مالیه لایحه پیشنهاد شود که چه مقدار نقره باید وارد شود)

(در این موقع از طرف رئیس اجازه شروع بقرائت نظامنامه داخلی داده شد) (بعضی اظهار داشتند که هنوز بقیه را نیاوردند و ما نداریم که مطالعه کنیم)

رئیس - چون دفعه اول است خوانده میشود و برای دفعه ثانی آورده میشود آنوقت مذاکره خواهد شد (در این موقع آقای ذکاء الملك بقیه نظامنامه داخلی را از ماده ۶۶ تا ماده ۱۵۲ که آخر نظامنامه است قرائت نمودند)

رئیس - چنانکه گفته شد متمم نظامنامه توزیع خواهد شد و اقلاً ۲۴ ساعت بلکه بیشتر برای مطالعه آقایان فاصله خواهد شد که همگی مطالعه بکنند روز سه شنبه انشاء الله تعالی شروع بقرائت ثانی و مباحثه خواهد شد (مجلس یکساعت قبل از غروب ختم شد)

جلسه ۱۷

مذاکرات یوم سه شنبه سلخ

شهر ذیقعة الحرام ۱۳۲۷

مجلس سه ربع قبل از غروب بعد از آن که مدتی خصوصی بود علناً منعقد شد معاضد الملك خلاصه مذاکرات یوم یکشنبه ۲۸ را قرائت کردند

ذکاء الملك - چند فقره تلگراف تبریک است که چون سیم خراب بوده دیر رسیده است (از قصر - از هیئت علمیه نجف اشرف) (از کرمانشاهان از انجمن مساوات کربلا) (از قصر - ایضاً از اتحاد علمیه کربلا) (از رشت - از حاج محمد رضای رئیس انجمن ابالتی) و اعتذار جسته از اینکه چون زمان انعقاد مجلس بواسطه کسالت بویته رفته بود ما این جهت در عرض تبریک تاخیر شده است (در این موقع شروع بقرائت نظامنامه داخلی شده و تا ماده ششم قرائت و مباحثات لازم بعمل آمده و غیر از ماده دوم که قرار شد مجدداً بکمسیون برود در سایر مواد رأی گرفته و با کثرت تصویب شد)

رئیس - بقیه مذاکرات می‌ماند برای فردا عصر چون خیلی عقب افتاده است قدری زودتر شروع میشود فردا از سه ساعت بغروب مانده کمسیون منعقد خواهد شد و ماده دوم هم که قرار شد بکمسیون رجوع شود در کمسیون مذاکره خواهد شد و هر کس مایل است در باب ماده دوم مذاکره نماید در آنجا حاضر شود (مجلس یکساعت از شب گذشته ختم شد)

جلسه ۱۸

مذاکرات چهارشنبه غره

ذیقعة الحرام ۱۳۲۷

مجلس دو ساعت قبل از غروب منعقد شد معاضد الملك خلاصه مذاکرات جلسه قبل را قرائت کرد

رئیس - موضوع مذاکرات امروز نوشته وزارت مالیه در باب ضرب چهار کرور نقره و در خصوص پنج نفر نماینده که بموجب نظامنامه انتخابات هر گاه یکی از اعضای مجلس شورایملی استعفاء یا فوت نماید بیش از سه ماه بانقضای دوره باقی باشد مجلس شورایملی بکثرت بجای او با کثرت تمام انتخاب می‌نماید در این باب لازم است آقایان در خصوص اشخاصی که انتخاب خواهند شد تا ملات خود را نموده که روز سه شنبه آتی انتخاب خواهند شد و آن پنج